

**лісопатологічного обстеження насаджень Любешівському надлісництву
філії «Поліський лісовий офіс» ДП "Ліси України" на доцільність
призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів
19.08. 2025 року селище Любешів, Волинська область**

Коротка таксаційна характеристика ділянок лісу, які за санітарним станом потребують проведення вибіркової санітарної рубки (ВСР), наведена за матеріалами базового лісовпорядкування 2013 та 2015 років.

[illegible]

Люб'язівське лісництво														
9	50	0.7		0.7	10СЗ	50	0.70	1	20	22	280	3	вітровал, бурелом	50
9	52	1.0		1.0	10СЗ	60	0.50	2	18	28	170	3	вітровал, бурелом	20
9	24	1.1	(2)	0.3	10СЗ	53	0.70	1	21	22	300	4	вітровал, бурелом	110
9	25	4.6	(2)	1.4	10СЗ+БП	37	0.70	2	13	16	160	4	вітровал, бурелом	10
9	21	0.7		0.7	10СЗ	73	0.60	2	20	24	240	4	вітровал, бурелом	60
9	26	1.1		1.1	10СЗ	23	0.60	3	6	8	40	4	вітровал, бурелом	10
9	19	1.3	(3)	0.2	10СЗК+СБ	73	0.70	3	17	22	200	4	вітровал, бурелом	45
9	20	3.8	(4)	1.8	10СЗ	77	0.70	2	22	28	320	4	вітровал, бурелом	15
9	25	4.6	(3)	2.3	10СЗ+БП	37	0.70	2	13	16	160	4	вітровал, бурелом	15
9	51	0.7	(3)	0.2	10СЗ	78	0.70	1	24	28	360	3	вітровал, бурелом	120
13	23	0.6		0.6	10СЗ	45	0.60	2	16	24	180	4	вітровал, бурелом	30
Разом		20.2		10.3										
Березичівське лісництво														
3	17	14.0		14.0	10СЗ	73	0.83	1	25	30	444	4	вітровал, бурелом	10
26	18	4.0		4.0	9СЗ(63)1СЗ(93)+БП	63	0.72	1	21	28	310	4	вітровал, бурелом	10
Разом		18.0		18.0										
Мукошинське лісництво														
12	2	13.2		13.2	5ВЛЧ5БП+ДЗ+ОС	50	0.70	2	20	20	190	4	вітровал, бурелом	10
13	21	10.0	(1)	2.7	7СЗ2БП1ДЗ+ОС	60	0.70	1	22	24	280	4	вітровал, бурелом	15
Разом		23.2		15.9										
Білоозерське лісництво														
49	15	5.3		5.3	10СЗ	32	0.85	1	14	14	200	4	великий та малий лубоїди	10
Разом		5.3		5.3										
Великоглушанське лісництво														
17	11	6.1	(6)	1.1	10СЗ	49	0.60	2	17	20	190	4	вітровал, бурелом	20
17	11		(7)	1.7	10СЗ	49	0.60	2	17	20	190	4	вітровал, бурелом	10
Разом		6.1		2.8										
Дольське лісництво														
20	33	3.0	(9)	1.8	10СЗ+БП	55	0.80	1	20	24	319	4	вітровал, бурелом	30
Разом		3.0		1.8										
Бихівське лісництво														
25	42	4.5	(4)	2.4	8СЗ2БП	49	0.88	1 А	20	24	321	4	вітровал, бурелом	20
25	43	1.1		1.1	10СЗ	51	0.81	1	18	20	286	4	вітровал, бурелом	30
26	39	3.2		3.2	10СЗ	38	0.74	1	17	18	225	4	вітровал, бурелом	20

Разом	8.8		6.7												
Деревківське лісництво															
10	13	6.3		6.3	10СЗ+БП	60	0.85	2	17	20	270	4	вітровал, бурелом	10	
10	15	3.0		3.0	8СЗ2БП	38	0.70	2	14	16	140	4	вітровал, бурелом	10	
39	4	1.1		1.1	10СЗ+БП+ДЗ	95	0.60	2	24	36	320	3	вітровал, бурелом	10	
24	40	4.0		4.0	10СЗ	42	0.70	2	14	16	160	4	вітровал, бурелом	15	
24	42	2.6	(1)	2.2	10СЗ+БП	57	0.75	2	17	20	240	4	вітровал, бурелом	15	
43	14	8.7	(1)	2.8	4ЯЛЕ4БП2СЗ+ДЗ+ОС	54	0.70	1	19	20	220	4	вітровал, бурелом	5	
Разом	25.7			19.4											
Любешівське лісництво															
29	14	6.9		6.9	8СЗ2БП	50	0.83	4	11	12	122	4	великий та малий лубоїди	20	
30	25	15.5		15.5	10СЗ+СБ	54	0.76	1	19	22	277	4	великий та малий лубоїди	10	
32	43	3.4		3.4	8СЗ2БП	45	0.73	1	17	22	214	3	вітровал, бурелом	20	
32	47	0.9		0.9	10СЗ+БП	46	0.75	2	16	22	218	3	вітровал, бурелом	15	
32	44	1.0		1.0	10БП+СЗ	53	0.64	1	19	24	149	3	вітровал, бурелом	5	
32	46	0.5		0.5	10СЗ	34	0.74	1	14	18	183	3	вітровал, бурелом	20	
32	40	2.0		2.0	8СЗ2БП	45	0.73	1	17	22	214	4	вітровал, бурелом	20	
32	45	2.3		2.3	7СЗ3БП	45	0.76	1	17	22	214	3	вітровал, бурелом	20	
39	6	0.9		0.9	10СЗ	50	0.73	1	20	28	293	3	великий та малий лубоїди	60	
39	7	1.4		1.4	10СЗ	50	0.73	1	20	28	293	3	великий та малий лубоїди	40	
Разом	34.8			34.8											
Всього	145.8			115.7											

Були виявлені ділянки лісу, що постраждали від стихійного лиха вітровалу. Наявні дерева з повним виверненням коріння з ґрунту, зі зламами стовбурів на висоті від 2 до 6 м, підірваною кореневою системою, з нахилом нижньої та середньої частини стовбура понад 30 градусів, обломами верхівкової частини дерев. Характер пошкодження дерев поодинокий, взяті на облік дерева відносяться до IV-V категорій санітарного стану деревостанів, дерева II-III категорій санітарного стану становлять повноту не нижчу за критичний показник повноти згідно п.27 Санітарних правил в лісах України.

При обстеженні насаджень виявлено ослаблення дерев сосни звичайної (*Pinus sylvestris*). Всихання та відмирання дерев зумовлене первинним заселенням великим та малим сосновими лубоїдами (*Tomicus piniperda*, *Tomicus minor*). В нижній частині стовбура на обкорованих деревах в районі товстої кори наявні

звивисті повздовжні маточні та личинкові ходи великого соснового лубоїда. Також на повалених деревах в верхній частині стовбура в районі тонкої кори виявлено поперечні дугоподібні ходи малого соснового лубоїда. Під проєкціями крон на підстилці знайдено від 3 до 10 шт/м² свіжих пошкоджених пагонів, що свідчить про значну чисельність популяції даних шкідників.

В насадженнях діє осередок кореневої губки (КГ) *Heterobasidion annosum*, спостерігається дифузний характер всихання. Характерною візуальною ознакою є наявність поодиноких, або куртинних вітровальних та дерев з помітним нахилом від вертикальної осі внаслідок ураження грибом кореневої системи та викликаючи корозійно-деструктивний тип гнилі (строкату ситову). Зовнішні ознаки ураження, де активно проходить розвиток КГ проявляються в зменшені річного приросту, ажурності крон, укорочені хвої, хвоя втрачає блиск, набуває блідозелений відтінок, легко осипається, пізніше жовтіє, буріє, передчасно обпадає. В подальшому насадження заселились стовбуровими шкідниками (великим та малим сосновими лубоїдами, синьою сосною златкою, стовбуровим сосновим смолюхом, малим рогахвостом).

Також причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів.

При лісопатологічному обстеженні насаджень в складі яких зустрічається ялина звичайна комісією виявлено, що відмирання дерев має переважно поодинокий характер, відбувається швидкоплинно і спричинено пошкодженням короїдом - типографом (*Ips tipographus*)

Характер розташування дерев, пошкоджених і уражених шкідниками та хворобами, переважно поодинокий, інколи груповий. Вказані шкідники занесені до Книги обліку осередків шкідників та хвороб лісу. Ознак свіжого заселення комахами-камбіофагами в обстежених насадженнях не виявлено.

Висновки та рекомендації

За наслідками проведеного обстеження, з метою поліпшення санітарного стану насаджень в Любішовському надлісництві філії «Поліський лісовий офіс» ДП "Ліси України" комісія призначає провести на вищезазначених ділянках лісу загальною площею **115,7 га вибіркові санітарні рубки (ВСР)** з інтенсивністю рубки 10–120м³/га окомірно.

Призначені ВСР провести у 2025 році згідно пунктів 2,6,9,14 Санітарних правил в лісах України та з дотриманням положень пунктів 12,17, 23,26,27 зі змінами Постанови КМ №1224 від 09.12.2020 р.

З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, рубки провести у максимально стислі строки.

Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев, рослин і тварин, занесених до Червоної книги України при обстеженні не виявлено.

Підписи комісії:

Директор
ДСЛП «Київлісозахист»

Сергій СОЛОХА

Провідний інженер-лісопатолог
ДСЛП «Київлісозахист»

Віталій РИЖУК

Провідний інженер-лісопатолог
ДСЛП «Київлісозахист»

Віктор КАНІВЕЦЬ

Начальник відділу
мисливського господарства,
охорони та захисту лісів
Північно-Західного міжрегіонального
управління лісового та мисливського
господарства

Володимир КАСЯНЧУК

Помічник начальника
Любешівського надлісництва

Олександр ШУМІК

Інженер лісового господарства

Віктор КОТИК

Провідний інженер з охорони та захисту лісу

Михайло КУЗЕМИЧ

Лісничий Березичівського та
Залізницького А лісництва

Сергій КАРПУК

Лісничий Дольського та
Люб'язівського лісництва

Анатолій РУСИЛО

Лісничий Любешівського лісництва

Юрій ДИНЬ

Лісничий Деревківського та
Бихівського лісництва

Віталій СИДОРЧУК

Лісничого Білоозерського та
Мукошинського лісництва

Віктор КОЛАЙЧУК

Лісничий Великоглушанського лісництва

Володимир ОСИПЧУК